

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

II Всеукраїнська науково-практична
конференція

25 КВІТНЯ 2024 Р.
М. ВІННИЦЯ, УКРАЇНА

Донецький національний університет імені Василя Стуса
економічний факультет, кафедра фінансів і банківської справи
Львівський національний університет імені Івана Франка
Одеський національний економічний університет
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет економіки та управління Київського столичного університету імені Бориса Грінченка
Громадська організація «Академія успіху»

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСІВ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

II Всеукраїнська науково-практична конференція

**Вінниця
2024**

УДК 336:[330.341.1:004](477)(063)

А 437

Відповідальні за випуск:

ЮРЧИШЕНА Л. В., кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри фінансів і банківської справи Донецького національного університету імені Василя Стуса.

ПОЛЩУК Н. В., доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів і банківської справи Донецького національного університету імені Василя Стуса.

КОЗЛОВ В. П., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи Донецького національного університету імені Василя Стуса.

*Матеріали друкуються в авторській редакції
з незначною технічною правкою укладачів,
відповідальність за зміст та достовірність
поданих матеріалів несуть автори.*

А 437 Праці II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України». Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. 156 с.

У збірнику розміщені тези доповідей з актуальних проблем розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України, що включають проблеми дослідження щодо особливостей фінансових відносин в умовах воєнного стану; актуальних питань теорії й практики фінансів, банківської справи та страхування в умовах цифрового розвитку суспільства; розвитку фінансового ринку в умовах цифровізації економіки; інноваційних векторів розвитку банківської системи; державних фінансів і податків повоєнного суспільства.

Наведені у збірнику тези доповідей будуть корисними для наукових співробітників, викладачів закладів вищої освіти, практиків, аспірантів, докторантів, здобувачів вищої освіти.

УДК 336:[330.341.1:004](477)(063)

© Колектив авторів, 2023

© ДонНУ імені Василя Стуса, 2023

Вишивана Б. М., Андрійчик О. Я. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ.....	111
Волкова В. В., Герасименко А. І. РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ.....	113
Волкова В. В., Гриб А. О. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ НА ФІНАНСОВОМУ РИНКУ	116
Козлов В. П., Левченко Н. К. СУЧАСНИЙ СТАН ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ В УКРАЇНІ.....	119
Худолій Ю. С. ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ КЛІМАТИЧНИХ FINTECH-КОМПАНІЙ: ДОСВІД ЄС.....	122
СЕКЦІЯ 4. ІННОВАЦІЙНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ	125
Волкова Н. І., Безпавлов І. Ю. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ БАНКІВСЬКИМ СЕКТОРОМ УКРАЇНИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ.....	125
Волкова Н. І., Дем'янчук Р. В. ІННОВАЦІЙНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ДЛЯ МІНІМІЗАЦІЇ ПРОБЛЕМНОГО КРЕДИТУВАННЯ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ	127
Трусова Н. В., Мельник О. В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ У ЦИФРОВІЗОВАНОМУ ПРОСТОРІ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ	130
Синенко В. М. РОЛЬ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ФУНКЦІОНУВАННІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ.....	133
СЕКЦІЯ 5. ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ І ПОДАТКИ ПОВОЄННОГО СУСПІЛЬСТВА	136
Андросова М. О., Слатвінська М. О. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСУВАННЯ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	136
Давидова Л. С. РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПОСТКОНФЛІКТНОГО ВІДНОВЛЕННЯ	139
Козлов В. П. СТАРІННЯ НАСЕЛЕННЯ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СИСТЕМУ ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ.....	142

Висновки. Важливе місце в банківській системі займають інноваційні процеси. Банки пропонують програми мобільного банкінгу та платформи онлайн-банкінгу, які дають змогу клієнтам керувати власними рахунками, проводити платежі та виконувати інші банківські завдання зі своїх смартфонів. Деякі банки використовують штучний інтелект (ШІ) і технологію чат-ботів, щоб пропонувати клієнтам персоналізовану допомогу та допомогу через віртуальних помічників. Окрім ШІ та чат-ботів, клієнти також можуть застосовувати комунікацію ближнього поля (NFC) і сканери QR-кодів, наприклад, мобільні пристрої; розвиток безконтактних платіжних систем, які дають змогу клієнтам здійснювати платежі за допомогою смартгодинника, також може набрати обертів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Попереду планети всієї: які компанії займаються блокчейном в Україні. *Економічна правда*. 2018. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/fintech>
2. Актуальні проблеми економіки, обліку, фінансів та права в умовах сучасних викликів. *Центр фінансово-економічних наукових досліджень*. 2023. URL: <https://www.economics.in.ua/2023/12/16-2023.html>
3. Головні банкіри України про банкінг під час війни та бачення 2023 року. *Forbes*. 2023. URL: <https://forbes.ua/money/golovni-bankiri-ukraini>
4. Перехід на нове покоління СЕП відбудеться 1 квітня 2023 року. *Національний банк України (офіційний сайт)*. 2023. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/perehid-na-nove-pokolinnya-sep-vidbudetsya-1-kvitnya-2023-roku>

Волкова Н. І.

канд. екон. наук, доцент
кафедри фінансів і банківської справи
Донецького національного університету імені Василя Стуса

Дем'янчук Р. В.

магістрант (здобувач вищої освіти)
ОП «Цифрові фінанси»
Донецького національного університету імені Василя Стуса

ІННОВАЦІЙНІ ВЕКТОРИ РОЗВИТКУ ДЛЯ МІНІМІЗАЦІЇ ПРОБЛЕМНОГО КРЕДИТУВАННЯ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ

Вступ. Сфера кредитування є важливим складником банківської системи. Аналіз сучасного розвитку банківської системи України свідчить про постійне збільшення обсягів кредитування як у загальних обсягах, так і у відсотковому співвідношенні. Одночасно зростає частка проблемних позик у кредитних портфелях банків. Через це розробка ефективних стратегій управління проблемними кредитами стає одним із найважливіших завдань для банківської системи.

Мета роботи – визначити інноваційні вектори розвитку для мінімізації проблемної кредитної заборгованості та шляхи вдосконалення сфери кредитування в банківській системі.

Основна частина. Кожен комерційний банк має за мету забезпечення високої якості свого кредитного портфеля, який охоплює загальну балансову вартість усіх видів кредитів, включно з так званими проблемними кредитами, за якими не було проведено своєчасних платежів або виникли обставини, які породжують сумніви щодо можливості повернення кредиту вчасно та повністю [1].

Довіра та репутація банку мають ключове значення для залучення та утримання клієнтів. Високий рівень проблемної кредитної заборгованості може підірвати довіру клієнтів до банку, оскільки це свідчить про проблеми з управлінням ризиками та може вплинути на його репутацію на ринку фінансових послуг.

Інноваційні вектори розвитку для мінімізації проблемної кредитної заборгованості в банківській системі можуть охоплювати кілька аспектів, серед яких: впровадження цифрових технологій для оцінки кредитоспроможності, автоматизація процесів рішень, розвиток програм з рефінансування та реструктуризації, а також співпраця з фінтех-компаніями та стартапами. Робота над вдосконаленням таких векторів може допомогти банкам покращити ефективність своїх процесів кредитування, знизити ризики проблемної кредитної заборгованості та забезпечити більш високу якість обслуговування для клієнтів, що є ключовим у вдосконаленні кредитної системи банку.

Одним з основних інноваційних векторів є впровадження цифрових технологій для оцінки кредитоспроможності. Перевагами використання такого інструменту для мінімізації проблемної кредитної заборгованості може бути точніша оцінка ризиків за допомогою аналізу великих обсягів даних та використання алгоритмів машинного розрахунку, що створить моделі для більш точної оцінки кредитного ризику. Це дасть змогу банкам ідентифікувати клієнтів з високим ризиком неповернення кредитів на ранніх етапах та уникати укладання не вигідних угод. Сюди можна віднести й автоматизацію процесів рішень, що допоможе точніше використовувати цифрові технології для мінімізації проблемної кредитної заборгованості.

Також важливим інструментом є розвиток програм з рефінансування та реструктуризації [2]. Головними завданнями впровадження такого інструменту буде зменшення фінансового тиску на клієнтів за допомогою можливості переглянути умови свого кредиту та розміру платежів, а також підвищити ймовірність повернення кредиту шляхом зменшення щомісячних платежів або надання більш гнучких умов щодо його погашення.

Наступним кроком можна запровадити співпрацю з фінтех-компаніями та стартапами, що буде мати такі переваги для мінімізації проблемної кредитної заборгованості:

– активне застосування нових технологій та інноваційних підходів у сфері кредитування, як-от блокчейн, штучний інтелект та інші передові розробки. Ці новаторські рішення дасть змогу більш ефективно оцінювати та керувати кредитним ризиком;

– більша гнучкість та менша бюрократія, що дає їм змогу оперативно реагувати на зміни на ринку та впроваджувати нові стратегії у сфері кредитування. Це дає можливість банкам швидко реагувати та вдосконалювати свої процеси;

– банки можуть встановлювати стратегічні партнерства з фінтех-компаніями та стартапами з метою використання їх технологій та рішень у власних процесах кредитування. Це дає змогу банкам ефективно поєднувати власні ресурси з передовими інноваціями, що може призвести до покращення якості кредитного портфеля та зниження ризику проблемної заборгованості.

Популярність використання людьми мобільного банкінгу також можна було б залучити для поліпшення системи кредитування [3]. Це дало б можливість реалізувати ще декілька важливих кроків, а саме підвищити доступність і зручність керування кредитом, даючи змогу клієнту отримати інформацію про стан рахунків, графік платежів та можливість виконання фінансових операцій прямо зі смартфона, а також надавати зручні інструменти для аналізу власних витрат, що дасть змогу уникнути проблемної кредитної заборгованості.

Для того, щоб реалізувати перелічені інструменти, необхідно стимулювати розвиток банківської системи України загалом. Під час поступової інтеграції цих інструментів у кредитну систему буде підтримуватись конкурентоспроможність банку та перетворення традиційних процесів кредитування на більш швидкі, зручні та інноваційні як для банку, так і для клієнта.

Висновки. Сфера кредитування є важливим складником банківської системи, а її постійний розвиток необхідний для забезпечення фінансової стійкості банку та функціонування його грошово-кредитної політики. Отже, ефективне впровадження запропонованих інструментів для мінімізації проблемної кредитної заборгованості дасть змогу банку досягнути поставлених фінансових цілей, сприятиме зниженню ризиків та позитивно вплине на подальше функціонування банківської системи загалом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Болгар Т. М. Проблемні кредити банків як результат реалізації кредитного ризику. *Економічний нобелівський вісник*. 2014. С. 50–58.
2. Положення про організацію процесу управління проблемними активами в банках України. *Національний банк України (офіційний сайт)*. 2019. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/polojennya-pro-organizatsiyu-protsezu-upravlinnya-problemnimi-aktivami-v-bankah-ukrayini> (дата звернення: 18.04.2024).
3. Що таке мобільний банкінг? *Дія. Бізнес*. 2020. URL: <https://business.diia.gov.ua/handbook/finansovij-menedzment/so-take-internet-banking> (дата звернення: 18.04.2024).